

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سوختگی

BURN

<https://t.me/gonabad115>

<https://ems.gmu.ac.ir/index.html>

آمار

- ✓ سوختگی بعد از تصادف و تروما در مرتبه دوم قرار دارد.
- ✓ در ایران سالانه حدود ۴ میلیون نفر دچار سوختگی میشوند.
- ✓ در ایران سالانه ۲ هزار نفر در اثر سوختگی جان خود را از دست می دهند.
- ✓ روزانه ۵ الی ۸ نفر جان خود را از دست می دهند.
- ✓ خسارات وارده سالانه میلیاردها تومان است.
- ✓ ۹۰٪ سوختگی ها در اثر سهل انگاری و بی دقتی اتفاق می افتد.
- ✓ ۸۰٪ سوختگی ها در منازل اتفاق می افتد.
- ✓ در فصل سرما بیشتر اتفاق می افتد.

عوارض

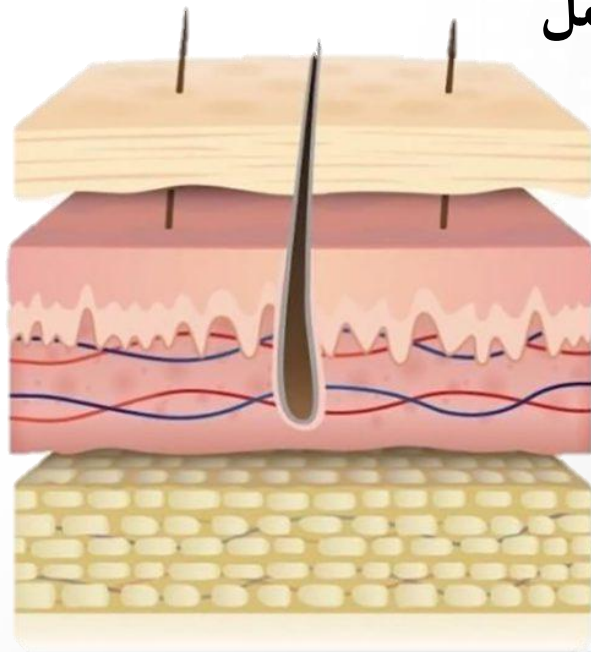

۱. انواع معلولیت ها و ناتوانی ها
۲. اثرات روحی و روانی
۳. خسارات اقتصادی
۴. خسارات ناشی از نیروی کار

پوست

بخشی از دستگاه محافظ بدن است که سطح خارجی بدن را پوشانده و آن را در مقابل عوامل خارجی حفظ می کند.

ساختمان پوست از سه لایه تشکیل شده است که شامل

۱. روپوست (اپیدرم)
 ۲. پوست (درم)
 ۳. زیرپوست (آندودرم)
- می شود.

سوختگی

به آسیب‌های ناشی از مواجهه پوست و اندام‌های سطحی بدن با عوامل سوختگی گفته می‌شود.

سوختگی با توجه به عامل و منبع ایجاد سوختگی به انواع مختلفی تقسیم می‌شود که مدیریت و درمان هر یک از انواع سوختگی با دیگری متفاوت است.

- (۱) شیمیایی
- (۲) الکتریکی
- (۳) حرارتی
- (۴) نورانی
- (۵) تشعشعاتی

عوامل سوختگی

طبقه بندی سوختگی

سوختگی را میتوان به چند روش طبقه بندی و ارزیابی کرد.

۱. عامل و منبع ایجاد سوختگی

۲. درجه سوختگی

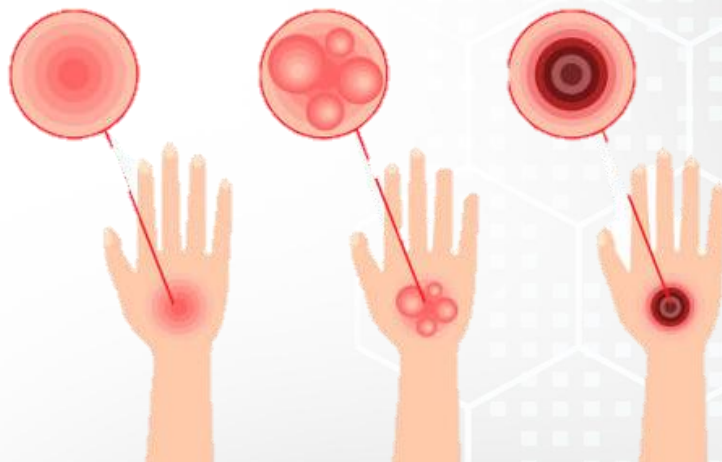
۳. شدت سوختگی

۴. درصد سوختگی

درجه سوختگی

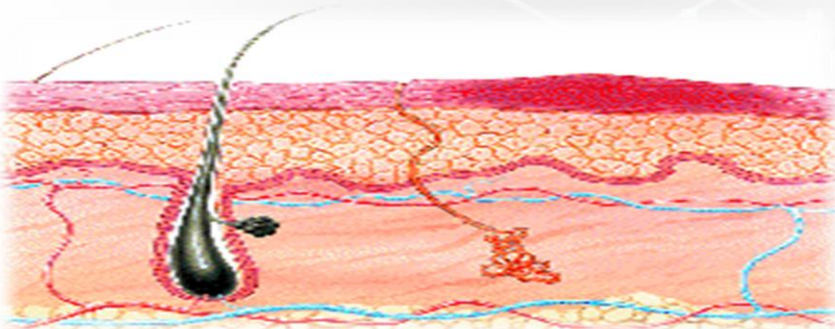
یکی از انواع طبقه بندی سوختگی ، طبقه بندی آن بر اساس عمق محل سوختگی است که به سه گروه تقسیم می شود.

۱. درجه یک

۲. درجه دو

۳. درجه سه

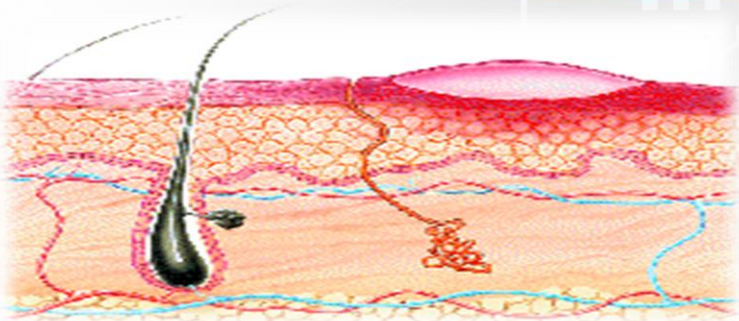

درجه سوختگی

سوختگی درجه یک

سوختگی سطحی خفیفترین نوع سوختگی است که فقط لایه خارجی پوست یعنی اپیدرم را درگیر می‌کند. علل آن سوختگی ناشی از شعله ملایم است.

در محل سوختگی گرم، قرمز و دردناک (گاهی درد شدید) و حساس به لمس است و می‌تواند کمی متورم باشد وقتی با نوک انگشت به ملایمت به ناحیه سوخته فشار وارد کنیم، قرمزی بطور موقت سفید می‌شود. سوختگی درجه یک در ابتدا بسیار دردناک است ولی معمولاً در عرض چند روز بدون بر جای گذاشتن جوشگاه و گوشت اضافه، با پوسته ریزی محل سوختگی، بهبودی می‌یابد.

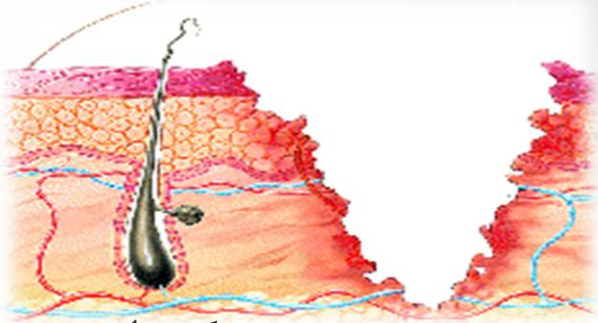

درجه سوختگی

۲. سوختگی درجه دو

سوختگی با شدت متوسط است که فقط اپیدرم و قسمتی از درم (اما نه همه درم) را مبتلا می کند و به بافت های زیرین آسیبی نمی رساند. این نوع سوختگی مانند سوختگی درجه یک از نوع با ضخامت نسبی است.

محل سوختگی دارای قرمزی قابل توجه ، تاول و ظاهری توری مانند یا شبکه ای شکل است. مانند سوختگی درجه یک با فشار انگشت در محل قرمزی ، سفیدی موقت ایجاد می شود . معمولاً شکاف های کوچکی در اپیدرم و تاول های بزرگ پر از مایع دیده می شوند. مشخصه این نوع سوختگی درد بسیار شدید و عمیق می باشد و سوختگی بینهایت به لمس حساس است بطوری که حتی برخورد باد یا جریان هوا با آن سبب درد سوزاننده ای می شود. اگر سوختگی درجه دو بطور مناسب درمان و مراقب شود خودبخود بهبودی می یابد و جوشگاه بسیار کمی بر جای می گذارد. در این نوع سوختگی امکان عفونت یافتن زخم سوختگی وجود دارد که باید از این نظر مراقبت شود .

درجه سوختگی

۳. سوختگی درجه سه

در سوختگی درجه سه تمام ضخامت پوست ، یعنی اپیدرم و درم ، تخریب می شود و حتی ممکن است آسیب عمیق تر شده و بافت های زیر پوستی (چربی ، ماهیچه و استخوان) را نیز درگیر کند. گاهی تمایز سوختگی درجه سه از سوختگی درجه دو مشکل می باشد؛ با این وجود ناحیه سوختگی در نوع درجه سه معمولاً سیاه رنگ و یا خشک و سفید است اما در نوع درجه دو قرمز و مرطوب بوده و ظاهر عرق کرده دارد .

پوست سوخته ، سفید مرواریدی یا زرد و قهوه ای و بعضی مواقع سیاه و زغالی است. بعضی از مناطق پوست ممکن است شفاف شود و می توان در زیر آن شبکه ای از سیاهرگ های حاوی لخته های خون را دید. پوست مرده که شامل پروتئین های منعقد شده است. لایه ای سخت و غیر قابل ارتجاع به نام اسکار (جوشگاه) می سازد. جوشگاه خشک و سخت است و به علت از بین رفتن پایانه های اعصاب پوست ، در لمس حساس نیست و دردی ندارد. برای ترمیم زخم سوختگی درجه سه ممکن است به پیوند پوست نیاز شود. عفونت مسئله عمده ای در ارتباط با این نوع سوختگی است.

سوختگی درجه ۱ (سطحی): این نوع سوختگی تنها لایه خارجی پوست را متاثر می سازد.

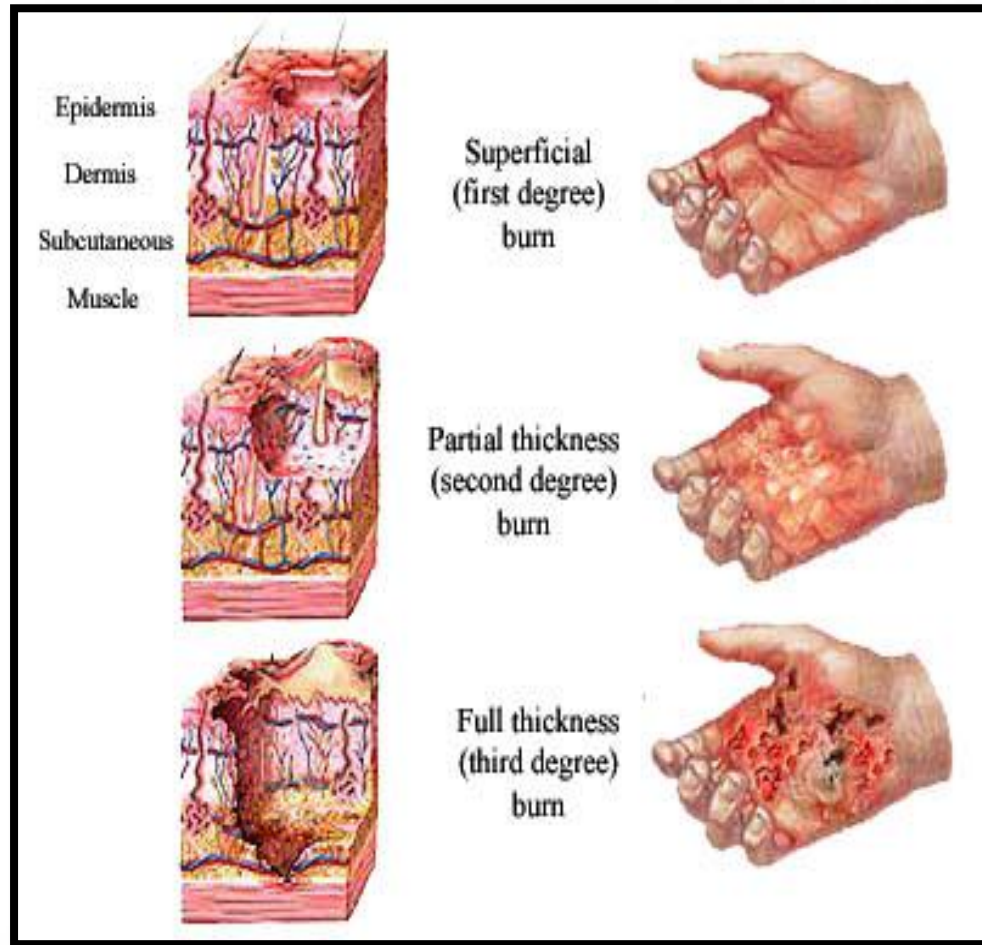
نشانه ها: قرمزی / تورم خفیف / حساس بودن / درد بدون تاول

سوختگی درجه ۲ (قسمتی از عمق پوست): این نوع سوختگی تمام لایه خارجی پوست را در برمیگیرد و به لایه داخلی پوست هم کشیده می شود .

نشانه ها: تاول / تورم / ترشح مایع / درد شدید

سوختگی درجه ۳ (تمام عمق پوست): این نوع سوختگی شدید بوده و به تمام لایه های پوست و به داخل چربی زیر پوست ، عضلات و استخوانها گسترش می یابد.

نشانه ها: تغییر رنگ پوست (به رنگ زغالی ، سفید یا قرمز آلبالویی) / چرمی شدن پوست / سوختن پوست / ظاهر خشک و درد شدید یا عدم درد به علت سوختن عصبها

درصد سوختگی

درصدی از سطح بدن که دچار سوختگی شده است اهمیت زیادی در رویکرد درمانی و تخمین عاقبت بیمار سوخته دارد.

به طور متوسط مساحت کف دست هر فرد تقریباً یک درصد از سطح کل بدن وی را به خود اختصاص می دهد و با قراردادن کف دست بر ناحیه سوخته میتوان درصد سوختگی را با تقریب قابل قبولی محاسبه کرد. هر قدر درصد سوختگی بالاتر وضع بیمار وخیم تر و اهمیت درمان وی بالاتر خواهد بود.

قانون نه ها (۹)

روشی است که پزشکان و ارایه دهندگان فوریت های پزشکی برای محاسبه اسان و سریع نیازهای درمانی برای شخصی که سوخته است استفاده می کنند.

درصد سوختگی کودکان

۱۹	۱. سر و گردن
۱۸	۲. قسمت جلوتنه
۱۸	۳. قسمت پشت تنه
۹	۴. دست
۱۳	۵. پا
۱	۶. دستگاه تناسلی

درصد سوختگی بزرگسالان

۹	۱. سر و گردن
۱۸	۲. قسمت جلوتنه
۱۸	۳. قسمت پشت تنه
۹	۴. دست
۱۸	۵. پا
۱	۶. دستگاه تناسلی

شدت سوختگی

۱- سوختگی خفیف :

- الف) سوختگی درجه ۳ در کمتر از ۲٪ سطح بدن
- ب) سوختگی درجه ۲ در کمتر از ۱۵٪ سطح بدن
- ج) سوختگی درجه ۱ در کمتر از ۵۰٪ سطح بدن

۲- سوختگی متوسط :

- الف) سوختگی درجه ۳ بین ۲ تا ۱۰٪ سطح بدن (بجز دست و پا و صورت ، دستگاه تنفسی فوقانی و تناسلی)

- ب) سوختگی در ۲ بین ۱۵ تا ۳۰٪ سطح بدن
- ج) سوختگی درجه ۱ در بیش از ۵۰٪ سطح بدن

۳- سوختگی بحرانی

- الف) سوختگی درجه ۳ در دست و پا و صورت و اندام تناسلی
- ب) سوختگی درجه ۳ در بیش از ۱۰٪ سطح بدن
- ج) سوختگی درجه ۲ در بیش از ۳۰٪ سطح بدن
- د) سوختگی با اسید ، برق فشار قوی
- هـ) شوختگی در بیمار دارای بیماری زمینه ای

۱. درجه سوختگی
۲. درصد سوختگی
۳. شدت سوختگی
۴. سن مصدوم
۵. بیماریهای زمینه ای
۶. محل سوختگی
۷. نوع عامل سوختگی

**عوامل تعیین کننده
اهمیت سوختگی**

سوختگی ناشی از آتش

در سوختگی با آتش نکته مهم سوختگی مسیر تنفسی و مسمومیت با منو اکسید کربن باید مورد توجه قرار گیرد.

سوختگی شیمیایی

تماس با برخی مواد شیمیایی مانند اسیدها ، بازها یا قلیاهایی همچون سود سوزآور یا مواد سفید کننده قوی ، حلالها و مواد رنگ بر قوی سبب سوزش و صدمه به پوست می شود.

سوختگی با مواد قلیایی از اسیدها خطرناکتر است چون در پوست بیشتر نفوذ می کند و مدت طولانی تری فعال باقی می ماند. در اینجا مهمترین کار این است که فوراً محل سوخته را زیر شیر آب بگیرید.

سوختگی با مایعات جوش

در این موارد آسیب های بافتی به سرعت روی می دهد. سریعترین کاری که در این موارد باید انجام داد کاهش درجه حرارت است. سرد کردن ممکن است شدت ضایعه را بسیار کم کند و به سرعت سبب کاهش درد می شود.

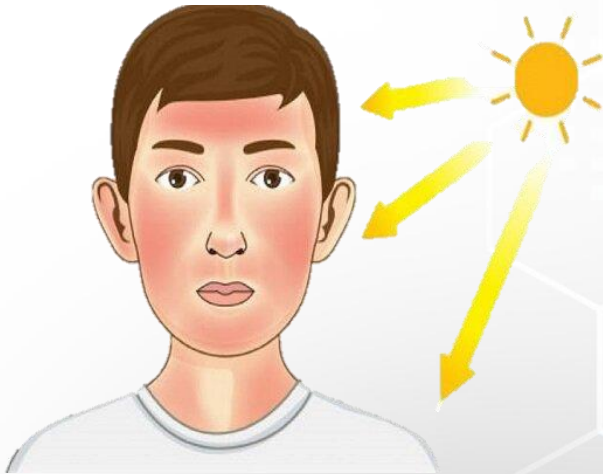
نکته مورد توجه این است که در سوختگی با قیر ، هرگز قیر را بر ندارید و فقط محل سوختگی را بلافاصله با آب سرد خنک کنید .

سوختگی ناشی از اشعه

توسط دو نوع اشعه خورشید و تشعشعات اتمی سوختگی ایجاد می گردد.
در مورد تشعشعات اتمی ابتدا محافظت خود امدادگر از خطر تشعشعات و
سپس رفع آلودگی مصدوم مد نظر قرار می گیرد .

سوختگی الکتریکی

سوختگی‌های الکتریکی به سوختگی‌هایی اطلاق می‌شود که به دلیل عبور جریان الکتریکی برق از بدن به وجود می‌آیند.

۱. برق گرفتگی خانگی و صنعتی
۲. برق گرفتگی در اثر صاعقه یا رعد و برق

- (۱) سوختگی
- (۲) عوارض موجود در اندام ها
- (۳) دردهای عضلانی و ماهیچه ای
- (۴) تغییرات فشارخون
- (۵) ایست قلبی تنفسی
- (۶) عوارض روانی

علائم سوختگی الکتریکی

واحد آموزش همگانی با همکاری روابط عمومی اورژانس پیش بیمارستانی گناباد